

**การสอบความรู้ชั้นปริญญาตรี
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**

กลุ่ม อ. ดร. พินัยฯ การสอบไล่ประจำภาคสอง ปีการศึกษา ๒๕๔๕
Sec ๐๔/๐๐ วิชาบังคับ ชั้นปีที่ ๓ ภาคปกติ
วันอังคาร ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

ลักษณะวิชา น. ๓๐๑ กฎหมายลักษณะมรดก

ข้อ ๑. คีรีเป็นบุตรของบิดร คีรีอยู่กินกับอาภาจนมีบุตรด้วยกันคือ เพตรา คีรีรับราชมินทร์เป็นบุตรบุญธรรม อาภารับราชการครูและเป็นสมาชิกกองทุนช่วยเหลือเพื่อนข้าราชการครู (ชพค.) ซึ่งจะจ่ายเงินให้แก่ทายาทของสมาชิกเมื่อสมาชิกเสียชีวิต อาภาป่วยหนักจึงทำพินัยกรรมยกเงินที่จะได้รับจากกองทุน ชพค. ให้เพตราและคีรี ต่อมาอาภาเสียชีวิต ขณะนั้นอาภาที่มีที่ดินแปลงหนึ่งมูลค่า ๖๐๐,๐๐๐ บาทซึ่งอาภาได้รับมรดกมาตั้งแต่ก่อนอยู่กินกับคีรี และรถยนต์ราคา ๔๐๐,๐๐๐ บาทซึ่งร่วมกันซื้อกับคีรี

หลังจากอาภาตายคีรีอยู่กินกับรำพรรณและมีบุตรสาวด้วยกัน คือ รำพรรณี ซึ่งคีรีไม่เคยเลี้ยงดู เมื่อรำพรรณอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์รำพรรณจึงฟ้องขอให้คีรีรับรำพรรณเป็นบุตร นอกจากนี้ คีรียังมีความสัมพันธ์กับสาวใช้จนตั้งครรภ์ คีรีพาสาวใช้ไปตรวจครรภ์เป็นประจำทั้งยังบอกญาติ ๆ ว่าลูกในครรภ์สาวใช้เป็นลูกของตนและเมื่อคลอดตนจะตั้งชื่อว่าบุญหลง คีรีขอลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๔ โดยขอรับเงินบำเหน็จ ต่อมาในวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๔ คีรีและรำพรรณโดยสารเครื่องบินไปฟังคำพิพากษาและตายพร้อมกันในอุบัติเหตุเครื่องบินตก ครั้นถึงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๔ ทางศาลได้อนุมัติให้คีรีลาออกโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๔ ตามความประสงค์ของคีรี ทั้งนี้ คีรีได้รับเงินบำเหน็จจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท สามเดือนต่อมาศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ารำพรรณเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของคีรี และสาวใช้ก็คลอดบุญหลง ขณะที่ตายรำพรรณมีบุตรคือ รำไพ ส่วนคีรียังมีเงินสดในธนาคารเหลืออยู่ ๔๐๐,๐๐๐ บาท

ตั้งนี้ ทรัพย์มรดกของอาภาและคีรีตกให้แก่ใครบ้าง เท่าใด (๒๐ คะแนน)

ข้อ ๒ อาเหมยหญิงหม้ายมีบุตรสาวหนึ่งคน คือ กิมลั้งซึ่งสมรสกับชันซ้าย ต่อมาอาเหมยสมรสใหม่และมีบุตรฝาแฝดกับสามีใหม่สองคน คือ กิมเฮงและกิมฮวย อาเหมยเสียชีวิตหลังจากคลอดกิมเฮงและกิมฮวย ขณะรักษาตัวในโรงพยาบาลกิมลั้งทำพินัยกรรมยกที่ดินแปลงหนึ่งราคา ๑ ล้านบาท ซึ่งเป็นสินส่วนตัวของตนให้กิมเฮง กิมเฮงอยากได้ที่ดินแปลงนั้นทันที จึงหลอกให้กิมลั้งลงลายมือชื่อในใบมอบอำนาจแล้วใช้ใบมอบอำนาจนั้นโอนที่ดินนั้นให้ตน ต่อมาศาลเพิกถอนการโอนดังกล่าว ครั้นกิมลั้งตายกิมฮวยไม่พอใจที่กิมลั้งไม่ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สมบัติให้ตนเลย

กิมฮวยจึงเผารถยนต์ราคา ๒ ล้านบาทของกิมลั้งที่ซื้อหลังสมรสกับชั้นชายเสียหายทั้งหมด และยื่นคำร้องเท็จเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งว่าตนได้ที่ดินซึ่งเป็นสินส่วนตัวของกิมลั้งอีกแปลงหนึ่งราคา ๔ ล้านบาทโดยการครอบครองปรปักษ์จนศาลหลงเชื่อ ขณะที่ตายกิมลั้งยังมีทรัพย์สินอื่นอีกคือเงินสดในธนาคาร ๓ ล้านบาทซึ่งได้จากกำไรในการทำธุรกิจตั้งแต่สมรส และหุ้นในบริษัทแห่งหนึ่งจำนวน ๕ ล้านบาทที่ซื้อไว้ก่อนเข้าโรงพยาบาล ครั้นเมื่อแบ่งมรดกกิมเฮงรู้สึกผิดที่หาสิ่งไม่ติดต่อกิมลั้งและเห็นว่ากิมโฮลกชายของตนสามารถเลี้ยงดูตนได้ได้อยู่แล้ว กิมเฮงจึงทำหนังสือสละมรดกของกิมลั้งมอบไว้กับพนักงานเจ้าหน้าที่

ให้วินิจฉัยว่าทรัพย์สินมรดกของกิมลั้งตกได้แก่ใครบ้าง เท่าใด (๒๐ คะแนน)

ข้อ ๓ ฮาร์ทสมรสกับเอิร์ท และมีบุตรสามคน คือ ฟรีโม เช็คกันโต และเทอร์รีโอ หลังสมรสฮาร์ทได้รับกำไรจากธุรกิจเป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาทซึ่งฝากธนาคารไว้ นอกจากนั้นฮาร์ทยังมีบ้านพร้อมที่ดินแปลงหนึ่งราคา ๘๐๐,๐๐๐ บาทที่ซื้อหลังสมรส และรถยนต์หนึ่งคันราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทที่ญาติยกให้ก่อนสมรส ฮาร์ททำพินัยกรรมยกรถยนต์คันดังกล่าวให้แก่ฟรีโม แต่ต่อมาฮาร์ทโอนรถยนต์คันนี้ไปให้แดนนี่เพื่อนของตน

ฮาร์ทเสียชีวิตสมรสและน้อยใจบุตรทั้งสามที่ไม่เคยเลี้ยงดูตอบแทนตน ฮาร์ทจึงบวชเป็นพระภิกษุ ณ วัดป่าเรไร ต่อมาเอิร์ทตายด้วยโรคมะเร็ง ขณะตายเอิร์ทมีอาคารชุดราคา ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทที่ซื้อไว้หลังจากที่ฮาร์ทบวช ฟรีโมทำหนังสือสละส่วนแบ่งในอาคารชุดของเอิร์ทให้กับเทอร์รีโอ โดยเทอร์รีโอตกลงจ่ายเงินส่วนตัวตอบแทนให้ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาแดนนี่เดือดร้อนเรื่องเงินจึงขายรถยนต์ที่ได้มาจากพระฮาร์ทคืนให้กับพระฮาร์ท ครั้นเมื่อพระฮาร์ทอาพาธหนักก็ได้ทำพินัยกรรมระบุว่า "ให้ทรัพย์สินทั้งหมดของข้าพเจ้าตกเป็นของหลานทั้งสองคนละครึ่ง" ขณะนั้นปรากฏว่าฟรีโม เช็คกันโต และเทอร์รีโอยังคงเป็นโสดไม่เคยมีบุตร และพระฮาร์ทมีพี่ชายเพียงคนเดียวซึ่งมีบุตรสองคน คือ โหมและฝ้าย จากนั้นพระฮาร์ทก็มรณภาพ ทั้งนี้ โหมและฝ้ายตายไปก่อนพระฮาร์ทเพียงวันเดียว

ดังนี้ ทรัพย์สินมรดกของเอิร์ทและพระฮาร์ทตกได้แก่ใครบ้าง เท่าใด (๒๐ คะแนน)

ข้อ ๔ รุ่งทำพินัยกรรมเป็นหนังสือลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ลงลายมือชื่อต่อหน้าซีเหมินและฮัวเจ้อเลยเพื่อนนักอวกาศของรุ่ง โดยซีเหมินและฮัวเจ้อเลยก็ลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วย แต่ในขณะนั้นรุ่งยังตัดสินใจไม่ได้ว่าจะยกทรัพย์สินทั้งหมดของตนให้แก่กิ่งแก้วหรือเทียน รุ่งจึงเว้นช่องว่างไว้เพื่อเติมชื่อกิ่งแก้วหรือเทียนในภายหลัง พินัยกรรมดังกล่าวกำหนดว่าผู้รับพินัยกรรมต้องโอนบ้านพักตากอากาศที่ภูเก็ทที่จะได้รับตามพินัยกรรมฉบับนี้ให้กับชัยมงคลด้วย ครั้นในวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๕ รุ่งปฏิบัติงานอยู่ในยานอวกาศโคลัมเบียพร้อมกับซีเหมินและฮัวเจ้อเลย ยานเกิดเพลิงลุกไหม้ รุ่งจึงบอกแก่ซีเหมินและฮัวเจ้อเลยว่าหากทั้งสองรอดชีวิตไปได้ขอให้บอกทุกคนด้วยว่ารุ่งประสงค์จะยกทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดของตนให้แก่กิ่งแก้วคนเดียว ทั้งรุ่ง ซีเหมินและฮัวเจ้อเลย ติดตัว

ออกจากยานโคลัมเบียและรอดชีวิต แต่ร่างกายเจ็บสาหัสต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลจนถึงปลายปี ต่อมาในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซีเหมินและฮัวเจ้อเลยไปแจ้งให้ผู้อำนวยการเขตทราบเกี่ยวกับพินัยกรรมโดยวาจาของรุ่ง ผู้อำนวยการเขตจดข้อความพินัยกรรมไว้โดยให้ซีเหมินและฮัวเจ้อลงลายมือชื่อ รุ่งออกจากโรงพยาบาลในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๕ และนำพินัยกรรมฉบับลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มาเติมชื่อเขียนให้เป็นผู้รับพินัยกรรม โดยมีซีเหมินและฮัวเจ้อลงรับรู้ด้วย

หากเขียนมาปรึกษาท่านเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตนตามพินัยกรรม ท่านจะให้คำปรึกษาแก่เขียนว่าอย่างไร (๒๐ คะแนน)

ข้อ ๕ ให้เลือกทำข้อ (ก) หรือ (ข) เพียงข้อเดียว

(ก) จงอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดการมรดกกับทายาทและบุคคลภายนอกโดยสังเขป (๒๐ คะแนน)

(ข) แยกขาวอยู่กับสัมหอม และมีบุตรด้วยกันสามคนคือ อ้าย ยี่ และสาม สัมหอมทำงานบ้านอย่างเดียวและไม่มีทรัพย์สินที่ทำมาหาได้ร่วมกับแยกขาวเลย แยกขาวป่วยหนักจึงทำพินัยกรรมตั้งอ้ายเป็นผู้จัดการมรดก โดยไม่รู้ว่าขณะนั้นอ้ายจรจัดวิกลจริตอยู่ เมื่อแยกขาวถึงแก่ความตายโดยมีทรัพย์สินสมบัติมากมาย อ้ายซึ่งหายวิกลจริตแล้วก็ประกาศตัวเป็นผู้จัดการมรดกและลงมือทำบัญชีทรัพย์สินมรดก สัมหอมเห็นว่าอ้ายไม่สามารถจัดการมรดกได้ ทำความเสียหายแก่กองมรดกมาก ทั้งยังต้องห้ามเป็นผู้จัดการมรดกเพราะวิกลจริตขณะที่แยกขาวตาย สัมหอมจึงร้องขอต่อศาลให้ตั้งตนเองเป็นผู้จัดการมรดก ส่วนยี่ก็ร้องขอให้ศาลตั้งยี่เป็นผู้จัดการมรดกเช่นกันแต่ถูกคัดค้านว่าเมื่อยี่ได้ทำหน้าที่สละมรดกของแยกขาวตั้งแต่ที่แยกขาวเริ่มล้มป่วยแล้วจึงไม่มีสิทธิร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกได้ ส่วนสามขอให้ศาลตั้งนงกุงเป็นผู้จัดการมรดกเพราะเห็นว่าเป็นบุคคลที่ครอบครัวของแยกขาวเคารพนับถือมากมาโดยตลอดในขณะที่คนอื่นทะเลาะเบาะแว้งกันเสมอ แต่ผู้ร้องคนอื่นคัดค้านว่านงกุงมิใช่ญาติและมิได้มีส่วนได้เสีย

ตั้งนี้ ศาลจะยกคำร้องของบุคคลใดบ้างหรือไม่ และใครควรเป็นผู้จัดการมรดก

(๒๐ คะแนน)

หมายเหตุ: ๑. สอบเวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

๒. ห้ามเขียนชื่อบนสมุดคำตอบ

๓. นักศึกษาที่ทุจริตในการสอบจะถูกลงโทษทางวินัยสถานหนัก

กลุ่ม รศ.ดร.ไพโรจน์ฯ
Sec 03/00, 99/00

การสอบความรู้ชั้นปริญญาตรี
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประจำภาค 2 ปีการศึกษา 2545
วิชาบังคับชั้นปีที่ 3 ภาคปกติ - ภาคบัณฑิต
วันอังคารที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

.....

ลักษณะวิชา น.301 กฎหมายลักษณะมรดก

ข้อ 1 นายชัยจดทะเบียนสมรสกับ น.ส.พร เมื่อต้นปี พ.ศ. 2540 หลังจากอยู่กินเป็นสามีภริยากันมาหนึ่งปี นายชัยเริ่มไปติดพันและเลี้ยงดูนักร้องคนหนึ่งฉันทริยา กลางปี 2541 นางพรจึงทิ้งร้างนายชัยและกลับไปอาศัยอยู่กับมารดาคนที่จังหวัดลำปาง ปลายปีเดียวกันนั้นนางพรได้จดทะเบียนสมรสกับนายไฉ่ที่อำเภอห้างฉัตร ต่อมาอีกประมาณ 7 เดือน นางพรคลอด ค.ช.เรือง เมื่อ ค.ช.เรืองถึงวัยที่จะต้องเข้าโรงเรียนอนุบาลปรากฏว่า นายชัยประสบอุบัติเหตุถึงแก่ความตาย ในขณะที่นายชัยมีทรัพย์สินมรดก 900,000 บาท และมีญาติพี่น้องอยู่คนเดียวคือนายชมน้ำชายซึ่งถึงแก่ความตายก่อนนายชัยมาประมาณปีกว่าแล้ว นายชมน้ำบุตรอยู่คนเดียวชื่อนายแฉ่ม

ให้นักศึกษาแบ่งทรัพย์สินมรดกของนายชัย (20 คะแนน)

ข้อ 2 นายยอดพ่อหม้ายมีบุตรชอบด้วยกฎหมายอยู่สามคนคือ นายหนึ่ง นายสอง และ น.ส.สาม นายหนึ่งจดทะเบียนรับ ค.ช.เอกเป็นบุตรบุญธรรม นายสองมีบุตรอยู่คนเดียวชื่อ ค.ช.โท ส่วน น.ส.สามเป็นโสคนายยอดได้เขียนพินัยกรรมด้วยลายมือตนเอง ลงวันเดือนปีและลงลายมือในพินัยกรรมอย่างถูกต้อง มีข้อกำหนดในพินัยกรรมให้แบ่งทรัพย์สินทั้งหมดที่นายยอดมีอยู่และจะมีในภายภาคหน้าทั้งหมดให้นายหนึ่งและนายสองคนละครึ่ง ปรากฏว่าหนึ่งสัปดาห์หลังจากวันทำพินัยกรรม น.ส.สามรู้ความจริงว่านายยอดบิดามิได้ยกทรัพย์สินใดๆให้แก่คนเลยในพินัยกรรม ด้วยความเสียใจและโกรธแค้น น.ส.สามจึงได้ปลอมพินัยกรรมของนายยอดขึ้นมาฉบับหนึ่ง ระบุให้ตนเป็นผู้รับทรัพย์สินมรดกทั้งหมดของนายยอด ในเวลาเดียวกันนายหนึ่งประสบอุบัติเหตุถึงแก่ความตาย ต่อมาอีกหนึ่งปีนายยอดก็ถึงแก่กรรม โดยมีทรัพย์สินมรดกทั้งหมดเป็นเงินสด 6,000,000 บาท

ให้นักศึกษาแบ่งทรัพย์สินมรดกของนายยอด (20 คะแนน)

ข้อ 3 เมื่อต้นปี 2540 นางสาวได้จดทะเบียนรับ นายจุก เป็นบุตรบุญธรรม นายจุกอยู่กับฉันสามีภริยากับ น.ส.สี โดยมีได้จดทะเบียนสมรส เมื่อ น.ส.สีตั้งครรภ์ได้หกเดือนเกิดมีปากเสียงกับสามีอย่างรุนแรง น.ส.สีจึงหนีกลับไปอยู่บ้านบิดามารดาตนเองที่จังหวัดเลยและได้คลอดบุตรออกมาคนหนึ่งชื่อ ค.ช.สูง ตลอดระยะเวลาที่ทั้งสองฝ่ายแยกกันอยู่นายจุกไม่ได้ติดต่อกับน.ส.สีและ ค.ช.สูงบุตรของตนเลย

ในปีปลายปี 2541 นายจุกได้ทำพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับถูกต้องตามกฎหมาย ในพินัยกรรม นายจุกได้เขียนตัดมิให้น.ส.สี ได้รับมรดกของตน แต่สองอาทิตย์ต่อมาได้เปลี่ยนใจให้อภัยโดยทำหนังสือถอนการตัดมอบให้แก่พนักงานที่ดิน ในปีถัดไป นายจุกก็ถึงแก่กรรม เมื่อเปิดพินัยกรรมของผู้ตายออกมาดูปรากฏว่า นอกจากมีข้อกำหนดตัด น.ส.สีมิให้ได้รับมรดกแล้ว นายจุก ยังได้เขียนยกที่ดิน โฉนดเลขที่ 81 ที่อำเภอผาขาว จังหวัดเลยให้แก่ ค.ช.สูง ด้วย นอกจากนี้ที่ดินผืนนี้แล้ว นายจุกยังมีทรัพย์สินที่ไม่ได้กำหนดไว้ให้แก่ใครในพินัยกรรมเป็นเงินสดอีก 5,000,000.-บาท

ให้นักศึกษาจัดแบ่งมรดกทั้งหมดของนายจุก (20 คะแนน)

ข้อ 4 นายเอกและนางพิณ สามีภรรยา มีบุตรชายอยู่คนหนึ่ง ชื่อ นายโท นางพิณถึงแก่กรรมขณะคลอด นายโท ต่อมานายโทได้สมรสและมีบุตรสองคนคือ นายตรี และ นายบุญ หลังจากภริยาของนายโทถึงแก่กรรมได้หนึ่งเดือน นายบุญได้ทำหนังสือสละมรดกในส่วนของตนจากกองมรดกของนายโทบิดา หลังจากนั้นนายบุญก็ได้อุปสมบท ณ วัดสุวรรณ ส่วนนายตรีได้จดทะเบียนรับ ค.ญ.อ้อ เป็นบุตรบุญธรรม หลังจากนั้นเพียงหนึ่งอาทิตย์ นายตรีประสบอุบัติเหตุถึงแก่กรรม ต่อมานายโทก็ถึงแก่กรรม ในขณะที่ถึงแก่กรรมนายโทมีทรัพย์สินมรดกอยู่ทั้งหมด เป็นเงินสด 6,000,000.-บาท

ก) ให้นักศึกษาแบ่งทรัพย์สินมรดกของนายโท

ข) หากต่อมาพระภิกษุบุญถึงแก่มรณภาพ ทรัพย์สินมรดกส่วนที่พระภิกษุได้รับมาจากกองมรดกของนายโทจะตกเป็นสมบัติของวัดหรือไม่ เพราะเหตุใด

(20 คะแนน)

ข้อ 5 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับทรัพย์สินของพระภิกษุที่ได้ในระหว่างเวลาที่อยู่ในสมณเพศ ซึ่งกำหนดไว้ใน บ.พ.พ.มาตรา 1623 นั้น มีผู้เสนอให้ตัดความในตอนท้ายของมาตรานี้ว่า "เว้นไว้แต่พระภิกษุนั้นจะได้จำหน่ายไปในระหว่างชีวิตหรือโดยพินัยกรรม" ออก

ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอนี้หรือไม่ อย่างไร ให้แสดงความเห็นพร้อมทั้งยกข้อกฎหมายมาอธิบายประกอบด้วย

(20 คะแนน)

หมายเหตุ

1. สอบเวลา 13.00 - 16.00 น.
2. ห้ามเขียนชื่อที่สมุดคำตอบ
3. ผู้ที่ทุจริตในการสอบจะถูกลงโทษทางวินัยนักศึกษาสถานหนัก